ПДВ ТРЕТМАН ПРЕФАКТУРИСАНИХ ТРОШКОВА

LEGEARTIS
ИНГ-ПРО
ПРОПИСИ У ПРАКСИ
Број 37 ● октобар 2015. ● www.legeartis.rs

НУЖНИ ДЕО И ПАРНИЦА

И ЈОШ...

ДОО: ДИЛЕМЕ У УПРАВЉАЊУ

НОВИНЕ У ЗАКОНУ О ЈАВНИМ НАБАВКАМА

ЗАКОН О ОБАВЉАЊУ ПЛАЋАЊА ПРАВНИХ ЛИЦА, ПРЕДУЗЕТНИКА И ФИЗИЧКИХ ЛИЦА

Буџети
Приходи општина и градова

Порези и акцизе
Порески третман донаторства и спонзорства у Србији

Реч адвоката
Радноправни институти и Закон о полицији

Радни односи
Удаљење с рада и дисциплинске мере

У претплати су Судско-адвокатски и Адвокатски роковник за 2016. годину.

На 256 страна роковници садрже:

- Месечни систем
- Седмични систем
- Евиденцију решених предмета по месецима и финансије
- Судске таксе и адвокатске тарифе
- Додатне прилоге: Важни датуми, Православни календар за 2016. и 2017, Важни телефони, Амбасаде, Србија и Црна Гора у километрима, Мерне јединице, Телефонски именик и Белешке

Електронски додатак (на CD-у), уз законе ЗПП, ЗИО, ЗОП, ЗУС, ЗОУП, ЗОВП, ЗКП, ЗОР, ЗПД, ЗИКС и КЗ, садржи још и:

- Преглед судова и јавних тужилаштава са адресама и бројевима телефона
- Преглед важнијих државних органа (министарства, Републички јавни правобранилац, ОУП – Београд, локалне самоуправе и центри за социјални рад)
- Именик арбитара и миритеља у поступку мирног решавања радних спорова
- Списак извршитеља
- Списак јавних бележника
- Списак судских вештака
- Списак судских преводилаца и тумача
- Адресар адвоката по адвокатским коморама

Роковници садрже продужени седмични систем све до средине априла 2017. (због заказивања рочишта више месеци унапред и у наредној години).

Формати роковника:

Судско-адвокатски – 17,5 cm × 24 cm
Адвокатски – 13,5 cm × 21 cm.

Публикације су препознатљивог и општеприхваћеног стила, у две модерне боје, високог квалитета двобојне штампе и израде, уз пратећи додатак на **CD**-у.

Драгана Марчетић, судија Првог основног суда и заменик руководиоца судске праксе у грађанској материји

Највише недоумица у пракси је присутно у погледу начина урачунавања нужног наследног дела.

Никола М. Јовановић, дипл. правник, специјалиста за област пореског саветовања

Префактурисање зависних трошкова промета има исти порескоправни третман као и главни промет.

Алжбета Марко, дипл. ек. с дугогодишњим радним искуством на пословима буџетског пословања

Према одредбама Закона о финансирању локалне самоуправе, самодопринос се не може уводити на примања и имовину који су законом изузети од опорезивања.

Бисерка Живановић, судија Врховног касационог суда

Код удаљења с рада које је наступило услед одређивања притвора, накнада за време удаљења се исплаћује на терет органа који је наредио притвор.

Игор Живковски, адвокат, мастер права, специјалиста за област пореског саветовања

Донација се не мора доказивати уговорима нити писаним захтевима, али се мора доказати веродостојном исправом о донацији.

Верица Мартић-Ролингер, дипл. правник с вишегодишњим искуством у привредном праву

Занимљиво је да је већинском члану законодавац дозволио и могућност да посредно одлучи о смањењу удела мањинског члана, без његове сагласности.

Весна Николић, адвокат с дугогодишњим искуством у државној управи

Постоје бројни примери када руководилац и по више пута покреће дисциплински поступак против запослених из потпуно личних разлога.

Драгана Станковић-Николић, дипл. правник и сертификовани предавач за обуку службеника за јавне набавке

Наручиоци су ослобођени обавезе планирања оних набавки које су због одређених основа за изузеће изузете од примене Закона о јавним набавкама.

ЗНАЧАЈНИ ПОДАЦИ И КОРИСНИ ПРАВНИ АКТИ

Подаци од зна[ч]ја за рад пословних субјеката

Износи личних примања запослених

ВРСТА ИСПЛАТЕ	ПО ЗАКО[НУ]	ПОРЕСКИ ТРЕТМАН
1.		3.
Регрес за коришћење годишњег одмора	Исплата по овом основу је обавезна, у [в]исини утврђеној општим актом, односно уговором о раду код послодавца (члан 118. тач. 6) Закона о раду)	Плаћају се све пореске обавезе као на зараду
Отпремнина приликом одласка [у пен]зију	Исплаћује се у висини од 2 просечне зараде у Србији према последњем објављеном податку републичког органа надлежног за статистику (**61.538 · 2 = 123.076** дин.)	Не опорезује се до износа двоструке месечне зараде по запосленом у Републици према последњем податку (**61.538 · 2 = 123.076** дин.)
Јубиларна награда	До висине утврђене актом послодавца	Неопорезиво до **18.060** динара годишње
Накнада трошкова превоза до посла и повратка са посла	До висине цене превозне карте у јавном саобраћају	Не опорезује се до висине превозне карте, односно по висине стварних трошкова превоза, а највише до **3.612** дин.
Накнада за исхрану у току рада	Исплата по овом основу је обавезна, у висини утврђеној општим актом, односно уговором о раду код послодавца (члан 118. тач. 5) Закона о раду)	Плаћају се све пореске обавезе као на зараду
Дневница за службено путовање у земљи	До висине прописане општим актом, односно уговором о раду код послодавца (члан 118. тач. 2) Закона о раду)	Неопорезиво до **2.168** дин. по дневници
Дневница за	Најмање у висини утврђеној	Не опорезује се до износа

Порески календар

ОКТОБАР

- Достављање обавештења о зарадама по закљученим уговорима по основу естрадних програма у претходном месецу – на Обрасцу ОЗУ
- Достављање извештаја о извршеној обавезе запошљавања особа са инвалидитетом за претходни месец – на Обрасцу ИОСИ

12.

- Обрачуна пореза на премије неживотних осигурања за претходни месец – на Обрасцу МОППНО
- Плаћање пореза на премије неживотног осигурања за претходни месец
- Подношење пореске пријаве и плаћање ПДВ-а за претходни месец од стране пореског дужника из члана 10. Закона о ПДВ-у

- Плаћање аконтације пореза на приходе од самосталне делатности за претходни месец
- Плаћање аконтације доприноса на приходе од самосталне делатности за претходни месец
- Плаћање доприноса за свештенике и верске службенике, за домаће држављане запослене у иностранству и за иностране пензионере за претходни месец
- Подношење пореске пријаве и плаћање ПДВ-а за претходни месец

15. ОКТОБАР

- Подношење обрасца ПИД ПДВ-1 за август месец ако је у августу месецу испуњен један од критеријума за стицање статуса обвезника ПДВ-а који претежно врши промет добара у иностранство
- Плаћање аконтације пореза на добит правних лица за претходни месец

КАЛЕНДАРИ...
- ПОРЕСКИХ ОБАВЕЗА
- ВАЖЕЊА ПРАВНИХ АКАТА
- ДОГАЂАЈА

НАЈЧЕШЋЕ ПОСТАВЉАНА ПИТАЊА У ВЕЗИ СА ПРИХОДИМА ОПШТИНА И ГР[АДОВА]

#1 За шта се може уводити локална комунална такса?

Према одредбама Закона о финансирању локалне самоуправе, локалне комуналне таксе не плаћају се за коришћење права, предмета или услуга од стране државних органа и организација, органа и организација територијалне аутономије и јединице локалне самоуправе.

Одлуком скупштине општине или града којим се уводи локална комунална такса, утврђују се обвезници, висина таксе, рокови и начин плаћања ове таксе.

Ове таксе могу се уводити за:
- истицање фирме ван пословног простора на јавним површинама локалне самоуправе (коловози, тротоари, [...]
- коришћење рекламних [...] пољопривредних возила и машина;
- коришћење простора на јавним површинама или [...] пословних просторија у пословне сврхе, осим ради продаје штампе, књига и других публикација [...] старих и уметничких заната и домаће радиности;
- држање средстава за игру – забавне игре;
- коришћење простора за паркирање друмских моторних и прикључних [...] уређеним и обележеним местима;
- коришћење слободних површина за кампове, постављање шатора или друге [...] привременог коришћења;
- заузеће јавних површина грађевинским материјалом и за извођење грађевинских [...]

#2 Ко утврђује висину локалних комуналних такси и да ли треба прибавити неку сагласност пре него што се утврди висина?

Ако су у питању таксе локалног карактера, везане за примену само на територији једне локалне самоуправе (општине), уколико висина таксе није утврђена законом, њихову висину утврђују локални органи, па је неопходно истаћи да се за акт којим се утврђује њихова висина мора прибавити сагласност органа надлежног за финансије у оквиру Општинске управе [...] самоуправе на чијој територији ће се ове таксе примењивати. Дакле, сагласност [...] локалних органа прибавља се у случају да висину таксе утврђује субјекат под [...] локалне власти. То су такозване локалне таксе.

АУТОРСКИ ТЕКСТОВИ СА ОБИЉЕМ КОРИСНИХ ПРИМЕРА И СТРУЧНИХ ТУМАЧЕЊА

ПОСТАВИТЕ ПИТАЊЕ НАШЕМ АУТОРУ, НАСТОЈАЋЕМО ДА ОДГОВОРИМО НА СВАКО ОД ЊИХ

ВЕСНА НИКОЛИЋ
адвокат с дугим искуством у државној управи, специјализована област радног и управног права
sudski.postupci@legeartis.rs

места рада. Захтев за трајни премештај може бити посебно образложен.

О праву на плату у случају премештаја – ни речи! То је дало за право запосленима који примењују прописе, да у случају премештаја, плату везују за радно место на које је запослени полицијски службеник премешта. **У оваквим ситуацијама мора се водити рачуна о примени других прописа који регулишу ову материју**, а нису прописани посебним законом. Реч је о прописима који регулишу радноправни положај државних службеника, па се у тим случајевима мора применити закон који то и регулише. Тако је, између осталог, члан 19. Закона о платама државних службеника и намештеника („Сл. гласник РС", бр. 62/06, 63/06 – испр., 115/06 – испр., 101/07, 99/10, 108/13 и 99/14), прописао да у случају премештаја запослени на друго радно место, њему остаје плата радног места са кога је премештен. Наведена одредба прописује да се државном службенику који је трајно или привремено премештен на друго радно место које је у истом звању као радно место с којег је премештен (одговарајуће радно [...] који је [...] премештаја. Дакле, **плата [...] остати на [...]еног мора на у односу [...]промење-запослени [...] коју је премештаја**.

Велики проблем [...]квог и чињеница да **послодавац** највећем броју случајева **образлаже предлог за премештај**, већ само из закона [...] препише законски основ [...] коме се запослени премешта. Још већи проблем представља чињеница што Жалбена комисија Владе, разматрајући жалбама запослених, преко те чињенице, одбија жалбу и потврђујући пенено решење, иако је очигледно да је запослени повређено право на **посебан оквир**). У епилогу, запослени [...] управном спору, а [...] судски спор кошта [...]

Право на плат[у] са премештај[а]

Пракса послодаваца [...] посленом полицијском [...] веснику не доноси решење о плати у вези са премештајем. Разлог за то је што се према схватању управних органа, плата везује за коначност решења о премештају. Уколико би запослени [...] свом праву на плату у вези с таквим премештајем, у томе [...] онемогућен, јер првостепени орган такво решење не [...] донесе. Да би заштитио [...]ски права која му по [...] приморан [...] писији поднесе [...] због недоношења првостепеног решења.

На жалбе због недоношења првостепеног решења Жалбена комисија Владе не одговара у законском року, па је запослени приморан да поднесе пожурницу за решавање по наведеној жалби. То су, наравно, све додатни и непотребни трошкови који настају услед неодговарајућег поступања надлежних органа. Када другостепени орган усвоји жалбу и наложи надлежном органу да је неопходно да донесе решење о коефицијенту плате, у већини случајева надлежни орган се оглушује о такав налог, тиме што решење не доставља месецима, због чега је неопходно поднети нову жалбу због недоношења решења! И опет стрес са непотребним трошковима.

Полицијски службеници се сами тешко сналазе у оваквом „пребацивању лоптице" па често ангажују струч[...]

ВЛАДАН МИРКОВИЋ
главни и одговорни уредник
vladan.mirkovic@ingpro.rs

LEGEARTIS
ИНГ-ПРО
ПРОПИСИ У ПРАКСИ

ISSN 2406-1085

Година IV, број 37
ОКТОБАР 2015.

Оснивач и издавач:
ИНГ-ПРО
Издавачко-графичко д.о.о.
Београд, Веле Нигринове 16а

За оснивача и издавача:
Горан Грцић
Владимир Здјелар

Главни и одговорни уредник:
Владан Мирковић

Сарадници:
Алжбета Марко
Бисерка Живановић
Верица Мартић-Ролингер
Весна Николић
Весна Филиповић
Драгана Марчетић
Драгана Станковић-Николић
Игор Живковски
Јована Неранџић
Никола М. Јовановић

Уредник рубрика *Календар важења правних аката/Порески календар*:
Ана Фулетин

Лектор/коректор:
Радмила Савић

Организатор издања:
Оливера Бошковић

Дизајн и обликовање часописа:
Маја Кесер

Штампа:
Digital art, Београд

Редакција:
Веле Нигринове 16а
11000 Београд
тел: +381 11 2836 820
факс: +381 11 2836 474
е-пошта: redakcija@legeartis.rs

Часопис излази једанпут месечно (10 бројева и 1 двоброј у оквиру годишње претплате). Текстови достављени за објављивање се не враћају. Сви текстови који се објављују у Часопису подлежу редакцијско-техничкој обради, у складу са одговарајућим стандардима Часописа.

У средишту занимања октобарског броја нашег часописа јесу радноправни институти, виђени из угла новости које доноси Закон о раду (стр. 8), али и као изазови у примени Закона о полицији (стр. 16). Посебно скрећемо пажњу на ове текстове.

У најчитанијој рубрици часописа, у којој већ по традицији доносимо занимљив преглед карактеристичних института из судске праксе, овога пута говоримо о нужном наследном делу (стр. 46).

Од осталих тема у овом броју, говорићемо о приходима општина и градова, с посебним освртом на самодопринос (као изворни приход буџета), о неким имовинско и формалноправним аспектима управљања друштвом с ограниченом одговорношћу, о новим решењима које доносе измене и допуне Закона о јавним набавкама, уз опсежан коментар Закона о обављању плаћања правних лица, предузетника и физичких лица која не обављају делатност.

У домену пореске регулативе биће речи о ПДВ третману префактурисаних трошкова (као извору бројних непознаница у пракси), као и о пореском третману донаторства и спонзорства у правном систему Србије.

Као и увек, додатне текстове можете пронаћи на нашем сајту www.legeartis.rs.

Од дилеме до решења, најкраћи је пут уз LEGEARTIS!

Будимо на вези

Часопис *Lege Artis* отворен је за сва ваша питања, мишљења, конструктивне предлоге, похвале и покуде. Можете их упутити ауторима текстова или на е-адресу редакције часописа **redakcija@legeartis.rs**

Пратите нас:
- **www.legeartis.rs**
- **www.propisi.net**
- **www.ingpro.rs**
- **www.facebook.com/IngProLegeArtis**

У овом броју...

РАДНИ ОДНОСИ И СОЦИЈАЛНО ОСИГУРАЊЕ

8 Удаљење с рада и дисциплинске мере као карактеристичне новине Закона о раду

РЕЧ АДВОКАТА

16 Најчешћи изазови у примени радноправних института из Закона о полицији

ПОРЕЗИ И АКЦИЗЕ

28 ПДВ третман префактурисаних трошкова

36 Порески третман донаторства и спонзорства у Србији

СУДСКИ ПОСТУПЦИ

46 Нужни део и парница

КОМПАНИЈСКО ПРАВО

58 Кратак осврт на неколико имовинско и формалноправних аспеката управљања друштвом с ограниченом одговорношћу

БУЏЕТИ И ЈАВНЕ НАБАВКЕ

64 Нова решења предвиђена изменама и допунама Закона о јавним набавкама

72 Приходи општина и градова са посебним освртом на самодопринос, као изворни приход буџета

ФИНАНСИЈСКЕ ИНСТИТУЦИЈЕ И ПЛАТНИ ПРОМЕТ

80 Коментар Закона о обављању плаћања правних лица, предузетника и физичких лица која не обављају делатност

ПОРТАЛ ЧИТАЛАЦА

84 Имате питање? Имамо одговор!

ТАБЕЛЕ И УЗОРЦИ

86 Подаци од значаја за рад пословних субјеката

Корисни правни акти

90 Правилник о поступку унутрашњег узбуњивања код послодавца

98 Тужба за покретање управног спора због „ћутања управе" (члан 19. Закона о управним споровима)

РУБРИКЕ

3 Међу ауторима у овом броју...

4 Из прве руке

5 Уводна реч

15 Календар догађаја

35 Календар важења правних аката

44 Порески календар

Удаљење с рада и дисциплинске мере као карактеристичне новине Закона о раду

Једна од новина новог Закона о раду односи се на случајеве удаљења с рада. Друга се односи на увођење дисциплинских мера, што је резултат праксе, јер свака учињена повреда радне обавезе или непоштовање радне дисциплине не може имати за исход доношење решења о отказу уговора о раду

УДАЉЕЊЕ С РАДА

Удаљење или суспензија (lat. *suspenzio*), као институт појединачних грана права, има обележје привремене мере, привременог одлагања или задржавања неке пресуде, решења или одлагања од ступања на снагу неке одлуке. Као институт радног права, **удаљење с рада представља привремену меру** превенције која има за циљ заштиту других радника, а и послодавца, од лоших утицаја и последица које у радној средини може изазвати присуство запосленог против кога је започето кривично гоњење или који је извршио повреду радне обавезе.

У нашим ранијим радноправним прописима са уређеним поступком дисциплинске одговорности постојала су два облика удаљења радника:

1) удаљење с радног места радника који је затечен у извршењу повреде радне обавезе до окончања дисциплинског поступка, и

2) удаљење радника с рада, односно из предузећа.

Доношењем матичног закона у области рада од 2001. године (Закон о раду, „Сл. гласник РС”, бр. 70/01, 74/01) изостале су одредбе о дисциплинској одговорности, а истовремено и појам „радног места”, чиме је удаљење сведено само на удаљење с рада (Радно право, Приручник за полагање правосудног испита, Драгољуб Симоновић).

Новодонети матични Закон у области рада („Сл. гласник РС”, бр. 75/14) у глави 14 регулише случајеве удаљења запосленог с рада, трајање удаљења, права запосленог за време привременог удаљења и удаљење уместо отказа уговора о раду. Према новој одредби Закона, запослени се може удаљити с рада не када је против њега покренут кривични поступак, већ када је против њега започето кривично гоњење у складу са законом због кривичног дела учињеног на раду и у вези с радом.

Удаљење с рада регулишу и посебни закони (Закон о радним односима у државним органима, Закон о полицији, Закон о државним службеницима, Царински закон, Закон о судијама и др.), а ови закони истовремено садрже и одредбе о дисциплинској одговорности. У тексту који следи биће речи о удаљењу с рада у складу са Законом о раду („Сл. гласник РС”, бр. 75/14 од 21. 7. 2014. године).

КОМЕНТАР АУТОРА #1

У пракси је могуће да запослени коме је укинут притвор, након што се вратио на рад буде поново удаљен с рада, ако је послодавац оценио да постоје услови за факултативно удаљење с рада у смислу члана 165. Закона о раду.

Овом својом новином Закон о раду је на известан начин поново увео дисциплинску одговорност, коју је матични закон у области рада напустио доношењем Закона о раду из 2001. године.

пропише. Разлика је само у начину на који се то чини. У првом случају, запослени се удаљењем спречава да оствари зараду, док му се у другом случају умањује остварена зарада. У оба случаја погађа се његова имовина (чл. 179. и 179а Закона о раду, „Сл. гласник РС", бр. 75/14).

Привремено удаљење с рада

Наведеном мером запослени се удаљује с рада без накнаде зараде у трајању од 1 до 15 радних дана. За време трајања ове мере, запослени, ако је у радном односу, налази се ван просторија послодавца и за то време не обавља никакав рад. По извршењу ове мере, враћа се у радни простор послодавца и наставља да обавља рад који је био прекинут.

Законом је одређено време трајања ове мере – горња и доња граница. Одлука у вези с тим зависи од надлежног органа послодавца. Са становишта „мере" он мора водити рачуна о сврси дисциплинске мере и прилагодити је радњи повреде радне обавезе и дисциплине у чијем се присуству она изриче. На тај начин постиже се индивидуализација мера.

Новчана казна

Наведена мера се одређује у висини до 20% основне зараде запосленог за месец изрицања и траје до 3 месеца. Ова мера спроводи се обуставом од зараде на основу решења о њеном изрицању. Након истека рока за који је наведена мера изречена, запослени поново наставља да остварује зараду. Извршење мере се спроводи не само обуставом од зараде већ и обуставом од накнаде зараде.

И ова мера је имовинског карактера, јер запослени за свој рад не добија зараду коју остварује, а у вредности изречене новчане казне. При том, *lege ferenda* се може приговарати да код њеног изрицања закон не обавезује послодавца да води рачуна о имовинским приликама запосленог.

Опомена уз претњу отказом

Наведена мера представља претњу, односно опомену запосленом да ће му послодавац отказати уговор о раду без поновног упозорења из члана 180. Закона о раду, ако у року од 6 месеци учини исту повреду радне обавезе или ново непоштовање радне дисциплине. Ако у том року запослени учини радњу исте повреде или непоштовање радне дисциплине, послодавац му може отказати уговор о раду без поновног упозорења, јер је упозорење већ учињено поводом претходне повреде радне обавезе, односно непоштовања радне дисциплине.

Ова мера има за последицу одсуство упозорења за случај да запослени у наредном року од 6 месеци учини исту повреду радне обавезе или не поштује радну дисциплину. Исту повреду радне обавезе не треба схватити дословно, јер је већ учињена радња која представља њихов садржај. Ради се о истој правној квалификацији, чиме се показује склоност запосленог за вршење одређених повреда радне дисциплине и повреда радне обавезе. Рок од 6 месеци има карактер времена очекиваног поправљања запосленог.

Наведене дисциплинске мере изриче надлежни орган послодавца који одлучује о правима, обавезама и одговорностима запослених.

Календар догађаја...

2. ОКТОБАР 2015.	**Једнодневни семинар** **Заштита интелектуалне својине као елемент савремене пословне безбедности – јавно приватно партнерство са државним институцијама** Привредна комора Београда
9, 10, 16, 17, 23, 24, 30. И 31. ОКТОБАР 2015.	**Семинар** **Корпоративно управљање за чланове управе привредног друштва** Привредна комора Србије
13. ОКТОБАР 2015.	**Једнодневни семинар** **Унапредите процес набавке – обезбедите и контролишите квалитет** Привредна комора Србије
15. И 16. ОКТОБАР 2015.	**Дводневна обука** **Обука за полагање испита за службеника за јавне набавке** ИНГ-ПРО д.о.о, Београд, Веле Нигринове 16а www.propisi.net
16. ОКТОБАР 2015.	**Обука** **Специјалистичка обука за пореско саветовање** Привредна комора Београда
26. ОКТОБАР 2015.	**Једнодневна обука** **Трансферне цене** Привредна комора Србије
29. ОКТОБАР 2015.	**Једнодневни семинар** **Значај лобирања у савременим условима пословања** Привредна комора Србије

Најчешћи изазови у примени радноправних института из Закона о полицији

У светлу измена постојећих и доношења нових прописа у области рада, како у општем, тако и у посебном режиму, нарочиту пажњу треба посветити њиховој примени. Реч је озбиљном послу којим се државна управа не бави стратешки, а резултат таквог приступа јесу огромни финансијски трошкови, како за државу, тако и за запослене, који су најчешће озбиљно лично погођени и оштећени таквим поступањем. У тексту који следи приказани су неки од изазова са којима су суочени запослени на чији се радноправни статус примењује Закон о полицији, али и доносиоци одлука у управном поступку, Управни суд и држава

Очекује се доношење дуго најављиваног новог Закона о полицији, који би у радноправном смислу требало да буде прецизнији, како у сфери разликовања полицијских од државних службеника, тако и у разради свих радноправних института предвиђених тим законом, а све у циљу да оно што је нормирано буде и примењиво. Тиме би требало да се унапреди положај полицајаца, како униформисаних тако и овлашћених службених лица која примењују полицијска овлашћења.

Истовремено, на овом месту занимљиво је истаћи да је Закон о полицији претрпео неколико измена радноправних одредаба, међутим, оне нису унеле квалитет у смислу саме примене.

Будући да постоји велики број покренутих жалбених и судских поступака које запослени активирају у заштити својих права и интереса, у овом тексту размотрићемо најчешће изазове у примени радноправних института из Закона о полицији.

Поступци у вези са премештајем, оцењивањем рада, дисциплинском одговорношћу и заштитом од злостављања на раду запослених јесу области око којих се воде бројни поступци, како пред управним органима и Управним судом, тако и пред судовима опште надлежности. Оно што забрињава јесте растући тренд подношења тужби против послодавца, а то би требало да буде сигнал за узбуну и свеобухватну анализу поступања оних који примењују прописе. Тим пре што се запослени тешко одлучују за вођење поступака против послодавца, а то чине само онда када су им права озбиљно повређена, често уз повреду достојанства личности.

Премештај

Као облик каријерног кретања запослених, премештај се на основу Закона о полицији често користи, а у великом броју случајева то се чини уз повреду како материјалних тако и процесних законских норми. Закон о полицији делимично је прописао овај институт, тиме што га је дефинисао као промену посла привременог или трајног карактера, у складу са стручном спремом, чином, односно звањем и радним способностима полицијског службеника, у истој или другој организационој јединици, у истом или другом месту рада, које није удаљено више од 50 km од

злостављања на раду, запослени се суочавају са проблемом необучених посредника, који имају важну улогу у покренутом поступку. Последично томе, долази до доношења неодговарајућих одлука, како у материјалном, тако и у процесном смислу, а незадовољни запослени пред Вишим судом тужбом покрећу поступак за заштиту од злостављања на раду. Још већи проблем представља необученост судија за поступање у оваквим предметима, као и тромост парничног поступка који се при том води. Све ово изазива потпуно неповерење запослених у погледу заштите повређених права, а који то с разлогом очекују посебно када је реч о судовима.

Додатно забрињава чињеница да се у последње време неретко догађа да запослени дâ отказ, а што је директна последица злостављања на раду. Наиме, послодавац на вешт начин, константним шиканирањем и различитим притисцима, покушава да примора запосленог да „добровољно" дâ отказ.

Зашто се запослени државни, односно полицијски службеник ретко одлучује да затражи заштиту од злостављања на раду? Када запослени затражи заштиту од злостављања на раду, његов положај као запосленог и као човека у пракси најчешће постаје још непријатнији. Тада се покрећу различити механизми за погоршавање његовог радноправног положаја. Постоје бројни примери када руководилац и по више пута покреће дисциплински поступак против запослених из потпуно личних разлога, покреће дисциплински поступак по завршетку поступка посредовања код послодавца или по подношењу тужбе суду. Забележен је случај да је руководилац који је у тужби за спречавање злостављања на раду означен као злостављач, након подношења те тужбе, поднео тужбу суду за накнаду нематеријалне штете против запослене која је тужиља у покренутом поступку, а чији је он руководилац! Дакле, догађа се да се запослени злоставља иако је тражио заштиту од злостављања, доживљавајући неке нове додатне облике злостављања. При том здравље му се све више нарушава, па не чуди што се одлучује и на најдрастичније поступање – лишење сопственог живота, као и на оне поступке који могу да доведу у питање његову животну егзистенцију – отказ.

Уместо закључка

У светлу измена постојећих и доношења нових прописа у области рада, како у општем, тако и у посебном режиму, посебну пажњу треба посветити њиховој примени. Реч је озбиљном послу којим се државна управа не бави стратешки, а резултат таквог приступа јесу огромни финансијски трошкови, како за државу, тако и за запослене, који су најчешће озбиљно лично погођени и оштећени таквим поступањем.

Демотивисани и незадовољни, чак и у ситуацији када добију судске спорове, они нису поштеђени тромог и неефикасног поступања државних службеника који се баве радноправном проблематиком у материјалном и процесном смислу и то у свим фазама поступка.

Зато је потребно вршити сталну едукацију и стручно оспособљавање запослених у државној управи који примењују прописе из радних односа, а све са циљем њиховог унапређења. Осим тога, један од моћних механизама који се не примењује доследно за све запослене у државној управи јесте утврђивање одговорности за учињено или пропуштено.

Прецизно нормирање биће успешно само ако се изврши детаљна, квалитативно-квантитативна оцена досадашњег поступања. Потребно је разрадити процедуре и стално едуковати, односно стручно оспособљавати запослене за успешно обављање ових послова. То је највећи изазов у примени и заштити права запослених који обављају тешке, специфичне и изузетно стресне послове, посебно уважавајући и вреднујући рад полицајаца. На тај начин ће се успоставити јаснија правила за законито поступање оних који примењују прописе, а исто тако и за санкционисање њихових пропуста. У крајњем резултату, судови и државни буџет биће растерећенији.

od papira i kartona do digitalne arhivhive...

...kada informatika postane umetnost

iNG-PRO

OSIGURAJTE BUDUĆNOST SVOJOJ KOMPANIJI

Prednosti

Uvođenjem eDok – Dokument menadžment sistema postajete korisnik IT servisa bez ulaganja u hardver, softver, održavanje i infrastrukturu, a pristup dokumentima je neograničen bez obzira na vreme i mesto.

Upotreba

Korisnik ne plaća licencu za posedovanje softvera već samo njegovo korišćenje. Radno okruženje može biti lokalni ili Wan server sa asimetričnim kriptovanim protokolom (https://) za siguran prenos podataka i arhiviranje dokumentacije.

... primenite eDok SaaS TECHNOLOGY

Laptop računari • Desktop računari • Multifunkcijski štampači • Mobilni telefoni • Tablet i PDA uređaji

info@edok.rs
www.edok.rs

11000 Beograd, Vele Nigrinove 16a +381 11 2836 809 +381 64 0714763 +381 63 23 55 58

eDok 2.0 • Programski sistem za upravljanje dokumentima

ПДВ третман префактурисаних трошкова

Како би се избегле неправилности и погрешно поступање пореских обвезника у случају префактурисања трошкова, неопходно је с дужном пажњом установити да ли се префактурисани трошкови сматрају делом накнаде за извршени промет добара и услуга или је реч о трошковима који су настали по неком другом основу

Једна од честих дилема са којом се сусрећу ПДВ обвезници односи се на питање да ли на потраживање трошкова који су настали приликом пружања одређене услуге или промета добара треба обрачунати ПДВ. Кад не могу са сигурношћу да утврде да ли на одређене трошкове треба да обрачунају ПДВ, обвезници у жељи да „поступе сигурно" понекад обрачунавају ПДВ, иако сходно прописима није постојала предметна обавеза.

Такав однос пореских обвезника погодује фискалним интересима Републике Србије, јер предметни порески обвезник неће искусити негативне последице у евентуалном поступку пореске контроле, а приход у државном буџету биће виши. Негативни ефекат таквог поступања за пореског обвезника огледа се у вишој цени услуга, што се рефлектује мањом конкурентношћу и падом промета.

Полазећи од тога да нико није дужан да плати више пореза него што је то законом прописано, ради оптимизације пореског терета у овим ситуацијама неопходно је **правилно разграничити које потраживање трошкова је опорезиво ПДВ-ом, а које то није**.

Предмет опорезивања по Закону о порезу на додату вредност

У циљу правилног утврђивања ПДВ третмана префактурисаних трошкова, неопходно је установити **да ли се префактурисани трошкови сматрају делом накнаде за извршени промет добара и услуга** или су у питању трошкови који су настали по неком другом основу.

Законом о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС", бр. 84/04, 86/04 – испр., 61/05, 61/07, 93/12, 108/13, 6/14 – усклађени дин. изн., 68/14 – др. закон, 142/14 и 5/15 – усклађени дин. изн., у даљем тексту: ЗПДВ) прописано је да је предмет опорезивања ПДВ-ом промет добара и услуга и увоз добара у Републику Србију.

Промет добара, у смислу ЗПДВ-а, јесте пренос права располагања на телесним стварима лицу које тим стварима може располагати као власник. **Промет услуга**, из угла ЗПДВ-а, јесу сви послови и радње који се не сматрају прометом добара, а **увоз добара** је сваки унос добара у царинско подручје Републике Србије.

Иако би се по основу напред наведеног могло закључити да су све активности и радње из пословне делатности ПДВ обвезника опорезиве ПДВ-ом, било по основу промета добара или по основу промета услуга, ипак, **постоје одређене радње које се не сматрају ПДВ опорезивим прометом**.

Пре свега, то су активности које се односе на потраживање и пријем новчаних средстава по основу који не представља промет добара или услуга. Дакле, **трансакције које се не опорезују ПДВ-ом** су, примера ради, потраживање новчаних средстава на име накнаде штете или донације, тј. трансакције у којима нема противуслуге за коју се исплаћује накнада.

Према томе, **околност да ли су префактурисани трош-**

Префактурисање трошкова вођења поступка за наплату потраживања који нису настали по основу промета добара или услуга

У претходном делу текста обрадили смо третман префактурисања трошкова вођења поступка за наплату потраживања насталог по основу промета добара или услуга. Међутим, када се потражују трошкови вођења судског поступка у ситуацији када није реч о поступку за наплату потраживања насталог по основу извршеног промета, ПДВ третман је другачији.

Наиме, у овој ситуацији префактурисање трошкова није предмет опорезивања ПДВ-ом. Дакле, уколико ПДВ обвезник изврши плаћање аванса за будућу испоруку добара, а обвезник ПДВ-а – прималац добара не изврши испоруку добара у уговореном року и не изврши повраћај аванса, потраживање трошкова судског поступка по тужби даваоца аванса за повраћај аванса, није предмет ПДВ-а, имајући у виду да такво потраживање није трошак који се зарачунава као споредан трошак ПДВ опорезивог промета.

Овакав закључак произилази из чињенице да давалац аванса (тужилац) није, нити ће вршити промет добара и услуга примаоцу аванса.

Уместо закључка

Као што смо видели, ПДВ третман префактурисаних трошкова може изазвати бројне недоумице у пракси. Како би се избегле неправилности и погрешно поступање пореских обвезника, у том смислу, неопходно је са дужном пажњом установити да ли се префактурисани трошкови сматрају делом накнаде за извршени промет добара и услуга или су у питању трошкови који су настали по неком другом основу.

Према томе, уколико се установи да су префактурисани трошкови део накнаде за промет добара и услуга, префактурисање предметних трошкова има исти пореско-правни третман као и главни промет. Међутим, уколико се префактурисани трошкови односе на случајеве у којима предметни трошкови нису настали у вези са извршеним прометом добара и услуга, већ по неком другом основу, ти трошкови не представљају накнаду или део накнаде за извршени промет добара или услуга, те стога и нису опорезиви ПДВ-ом.

Календар важења правних аката

У овој рубрици доносимо преглед прописа који током овог месеца престају да важе (у целости или у делу), односно који одложено ступају на снагу и/или се одложено примењују у целости или у делу:

- Правилник о Листи лекова који се прописују и издају на терет средстава обавезног здравственог осигурања, објављен у „Сл. гласнику РС”, бр. 123/14 и 136/14

– престао је да важи 1. августа 2015. године, изузев у делу који се односи на Листу А и листу А1 које престају да важе 31. октобра 2015. године

- Правилник о Листи лекова који се прописују и издају на терет средстава обавезног здравственог осигурања, објављен у „Сл. гласнику РС”, бр. 65/15 од 24. 7. 2015. године

– ступио је на снагу 1. августа 2015, а Листа А и Листа А1 примењују се од 1. новембра 2015. године

Порески третман донаторства и спонзорства у Србији

Донација и спонзорство нису истоветни појмови. Донација се даје без накнаде и противуслуге, а може бити пружена у новцу, стварима или услугама. С друге стране, спонзорство означава давање новца и других добара уз одређену противуслугу. У тексту који следи говоримо о пореском третману ова два института

Донација може бити у новцу или у стварима (зграде, покретне ствари, вредносни папири, роба, материјал, потраживања и сл.), а њена вредност није ограничена. За донатора, донација представља трошак (издатак) који, у законском смислу, може бити порески признат трошак, али то и не мора да буде. Осим тога, ако је донатор обвезник ПДВ-а, приликом донирања мора обрачунати ПДВ на набавну или тржишну вредност донације (код дуготрајне имовине основица је неамортизована вредност). На новчане донације ПДВ се не обрачунава. С друге стране, код примаоца – донација представља приход, што значи да, уколико је он обвезник пореза на добит, вредност донације увећава пореску обавезу.

Донација се **не мора доказивати уговорима нити писаним захтевима, али се мора доказати веродостојном исправом о донацији**, као што је, на пример, извод са текућег рачуна са исплаћеним износом или обрачун трошкова за донирано средство са припадајућим објашњењем.

Спонзорисање се односи на давање новца или друге имовине уз услов противуслуге. Зато је **потребно закључити уговор о спонзорству** којим се регулише однос уговорних страна. У овом случају прималац спонзорства дужан је да изда рачун за извршену противуслугу. Примера ради, предузетник је исплатио 30.000 евра спортском клубу на име спонзорства, уз услов да на дресовима буде истакнут лого спонзора, док спортски клуб издаје рачун на износ од 30.000 евра за услуге промоције.

Признавање трошкова по основу донаторства

Са становишта Закона о порезу на добит правних лица („Сл. гласник РС”, бр. 25/01, 80/02, 43/03, 84/04, 18/10, 101/11, 119/12, 47/13, 108/13, 68/14 и 142/14, у даљем тексту: Закон), **порески третман издатака за донаторство и спонзорство** у смислу признавања трошкова по том основу за сврхе обрачуна пореза на добит **уређен је одредбама члана 15.** овог закона.

Као **расход у пореском билансу обвезника признају се издаци у збирном износу највише до 5% од укупног прихода** за:

1) здравствене, образовне, научне, хуманитарне, верске и спортске намене, заштиту животне средине, као и давања учињена установама социјалне заштите основаним у складу са законом који уређује социјалну заштиту;

2) хуманитарну помоћ, односно отклањање последица насталих у случају ванредне ситуације, који су учињени Републици, аутономној покрајини, односно јединици локалне самоуправе.

Издаци описани под 1) признају се као расход само ако су извршени лицима регистрованим за те намене у складу са посебним прописима, а која наведена давања користе искључиво за обављање тих делатности.

Издаци за улагања у области културе, укључујући и кинема-

У случају спонзорства неопходно је закључити уговор којим се регулише однос уговорних страна.

промоцију пословања пореског обвезника, односно расходе пропаганде.

Трошкови заједничких промоција у објектима клијената, трошкови излагања у публикацијама, трошкови за обезбеђење ефектнијег излагања производа ради непосредне подршке продаји одређеног производа и слично, могу бити признати у пореском билансу уколико су књиговодствено прокњижени на рачуну 535 и директно су повезани са промоцијом пословања пореског обвезника. У сваком конкретном случају, у складу са прописима којима се уређује порески поступак и пореска администрација, Пореска управа, на основу података из пословних књига и евиденција пореског обвезника, као и свих чињеница и доказа утврђених у поступку контроле, утврђује да ли су испуњени услови за признавање наведених трошкова у пореском билансу, односно да ли су трошкови у одређеном случају заиста настали у сврху непосредне промоције пословања обвезника или имају неки други карактер (на пример, друге опште услуге и сл.).

Уместо закључка

Даваоци донација могу бити сви привредни субјекти (правна лица, предузетници), као и физичка лица, и то из земље и из иностранства, затим међународне организације, удружења и друга лица, изузев корисника средстава буџета који су укључени у Консолидовани рачун трезора Републике. Законом о порезу на додату вредност нису прописане посебне пореске олакшице за донирање добара, па ни у случају када се ради о донирању у хуманитарне сврхе, изузев када је у питању увоз добара који се реализује у складу са чланом 26. ст. 1. тач. 1а) – увоз на основу уговора о донацији, односно као хуманитарна помоћ. Иначе, свако давање добара или пружање услуга без накнаде, а у непословне сврхе сматра се опорезивим прометом у складу са ЗПДВ-ом.

Донирање новчаних средстава без обавезе примаоца тих средстава да изврши било какав промет добара или услуга, није предмет опорезивања ПДВ-ом, већ може бити предмет опорезивања у складу са Законом о порезима на имовину (чл. 14–22), односно може чинити приход обвезника у складу са Законом о порезу на добит правних лица или може бити приход физичких лица који се (не) опорезује у складу са Законом о порезу на доходак грађана. Лица донатори која су обвезници ПДВ-а имају обавезу да на давање добара без накнаде обрачунају и плате ПДВ уколико су имала могућност да ПДВ обрачунат у претходној фази на та добра или њихове саставне делове одбију у целини или сразмерно, независно од тога да ли су остварили право на одбитак претходног пореза. Лица донатори која су такође обвезници ПДВ-а, али за набавку добара немају право на одбитак претходног пореза (на пример, банке, осигуравајућа друштва, установе образовања и сл.), када донирају добра за која нису имала право на одбитак ПДВ-а, немају обавезу да обрачунају и плате ПДВ, што је прописано чланом 25. ст. 2. тач. 3а) ЗПДВ-а.

Расходи даваоца новчаних средстава на име спонзорства, што подразумева да прималац средстава има уговорну обавезу пружања неке врсте противуслуге промовисања даваоца средстава (оглашавање, јавна презентација спонзора на било који начин и слично), представљају у смислу Закона индиректну промоцију пословања пореског обвезника, односно расходе пропаганде. Према томе, укупни издаци пореског обвезника – правног лица учињени на име рекламе, пропаганде и репрезентације признају се као расход у пореском билансу сагласно члану 15. ст. 6. Закона.

ПОЧЕТАК | О НАМА | КОНТАКТ | ИМПРЕСУМ | ПРЕТПЛАТА

Претрага појмова | Тражи

LEGEARTIS
ИНГ-ПРО
ПРОПИСИ У ПРАКСИ

ПРАВНО-ЕКОНОМСКЕ ОБЛАСТИ | РУБРИКЕ | АУТОРИ

ТОП 10 НАЈЧИТАНИЈИХ

Кривично дело угрожавања сигурности из члана 138. ст. 1. и 2. Кривичног законика у...

5 Правни и порески аспекти ликвидације 412

6 Најновије измене у пореском третману адвоката 392

7 Пра... јем... пос...

Корисничко име | Лозинка | Приступи

Немате налог? Региструјте се

Најновији текстови у часопису

Рад Буџетске инспекције са освртом на најчешће неправилности које она уочава у раду буџетских корисника

Контрола трошења јавних средстава једна је од изузетно важних активности у систему управљања јавним финансијама којом треба да се обезбеди ефикасан надзор над употребом и сврсисходним коришћењем јавних средстава. Административни вид контроле, коју спроводи Буџетска инспекција, један је од начина спровођења овог надзора, о коме говоримо у овом тексту, указујући на најчешће неправилности које инспекција [...]

јавне набавке | апропријације | буџет | Буџетска инспекција | буџетски корисници | закључак | извршење буџета | изузеци | контрола | надзор | налог за контролу | наручбодавац | незаконитости | неправилности | прекршај | прекршајни поступак | рачунополагач | рокови

29 Чланак објављен: 01/06/2015 | Аутор чланка: Зорица Ловрић

Мешовито (мезанин) финансирање

Мезанин финансирање је у овом тренутку слабо заступљено у Републици Србији, што је последица нормативне неусаглашености релевантних закона са савременим пословним тенденцијама и све чешћом потребом привредних друштава да брзо и једноставно дођу до капитала. У циљу одговарајуће припреме за будуће мезанин инвестиције, потребно је да се учесници на тржишту, а нарочито мала и средња [...]

ЈПП | банке | докапитализација | инвестициони фондови | капитал | контрола | кредит | мезанин финансирање | оснивачки капитал | порески третман | приватизација | привредна друштва | рачуноводство | специфичности | средства обезбеђења | стечај | фондови

12 Чланак објављен: 01/06/2015 | Аутор чланка: Игор Живковски

Најчешће дилеме у примени Закона о безбедности и здрављу на раду

И након десетогодишње примене овог закона и даље постоје честе дилеме у схватању и примени појединих његових одредаба Након десет година примене Закона о безбедности и здрављу на раду („Сл. гласник РС", бр. 101/05) и даље постоје дилеме у схватању одређених одредаба овог закона, међу којима су и: 1) појам „радног места" [...]

безбедност | грађевинско предузеће | градилиште | дилеме | директива | ЕУ | Закон о безбедности и здрављу на раду | запослени | здравствени услови | послодавци | пракса | примери | процена ризика | радно место | ризици | служба медицине рада

16 Чланак објављен: 01/06/2015 | Аутор чланка: мр Симо Костић

Шта то мучи... обвезнике пореза на добит правних лица и обвезнике пореза на имовину?

Будући да се у пракси приликом тумачења и примене прописа који регулишу порез на добит правних лица и порезе на имовину јављају бројне недоумице и проблеми, у овом тексту покушаћемо да разрешимо неке од најзначајнијих међу њима ПОРЕЗ НА ДОБИТ ПРАВНИХ ЛИЦА #1 Да ли је могуће подношење захтева за повра... више [...]

јединице локалне самоуправе | дилеме | доживотно издржавање | Закон о пореском поступку и пореској администрацији | Закон о приватизацији | некретнине | нерезиденти | повраћај пореза | порез на добит | порез на имовину | пореска пријава | Пореска управа | порески обвезници | порески третман | правна лица | пракса | физичка лица | шта то мучи

26 Чланак објављен: 01/06/2015 | Аутор чланка: Никола М. Јовановић

Грађевинско земљиште

У тексту који следи говоримо о законским изменама и нов... са уређивањем и коришћењем грађевинског земљишта и ре... имовинскоправних односа У ранијим бројевима већ смо го... измени Закона о планирању и изградњи („Сл. гласник РС", бр. ... 12. 2014. године, у даљем тексту: Закон), када смо посебну пажњ...

једнократно непокретности | ЈПП | грађевинска дозвола | грађевинско земљиште | документација | закуп | изузеци | коефицијент зоне | коефицијент намене | накнада | новине | парцелација | промена намене | процедура | рокови | средства обезбеђења | урбана комасација | финансирање

25 Чланак објављен: 01/06/2015 | Аутор чланка: мр Ненад Соврлић

Обрачун зараде из радног односа као извршна исправа

КОЈА ВАС ОБЛАСТ ИНТЕРЕСУЈЕ?

- Све категорије
- Ауторско право и право индустријске својине (12)
- Буџети и јавне набавке (32)
- Царине (11)
- Држава и друштво (19)
- Европско право (4)
- Финансијске институције и платни промет (34)
- Грађански кодекс (4)
- Компанијско право (34)
- Legal English (2)
- Образовање (25)
- Планирање и изградња (24)
- Порези и акцизе (26)
- Право потрошача (5)
- Рачуноводство и ревизија (4)
- Радни односи и социјално осигурање (30)
- Реч адвоката (6)
- Судски поступци (67)
- Трговина (9)
- Унакрсни поглед (20)

+ можете додати тражени појам

Унеси тражени појам

Submit

АКТУЕЛНО ИЗДАЊЕ – СКРАЋЕНО

КЉУЧНЕ РЕЧИ

АПР Евр...

Додатне текстове прочитајте на www.legeartis.rs

Порески календар

5. ОКТОБАР

- Достављање обавештења о закљученим уговорима по основу естрадних програма у претходном месецу – на Обрасцу ОЗУ
- Достављање извештаја о извршењу обавезе запошљавања особа са инвалидитетом за претходни месец – на Обрасцу ИОСИ

12. ОКТОБАР

- Подношење обрачуна пореза на премије неживотних осигурања за претходни месец – на Обрасцу МОППНО
- Плаћање пореза на премије неживотног осигурања за претходни месец
- Подношење пореске пријаве и плаћање ПДВ-а за претходни месец од стране пореског дужника из члана 10. Закона о ПДВ-у

15. ОКТОБАР

- Плаћање аконтације пореза на приходе од самосталне делатности за претходни месец
- Плаћање аконтације доприноса на приходе од самосталне делатности за претходни месец
- Плаћање доприноса за свештенике и верске службенике, за домаће држављане запослене у иностранству и за иностране пензионере за претходни месец
- Подношење пореске пријаве и плаћање ПДВ-а за претходни месец
- Подношење обрасца ПИД ПДВ-1 за август месец ако је у августу месецу испуњен један од критеријума за стицање статуса обвезника ПДВ-а који претежно врши промет добара у иностранство
- Плаћање аконтације пореза на добит правних лица за претходни месец
- Плаћање обрачунате акцизе за период од 16. до краја претходног месеца
- Плаћање пореза по одбитку на накнаде по основу промета секундарних сировина и отпада за трећи квартал

20. ОКТОБАР

- Подношење пореске пријаве и плаћање ПДВ-а за трећи квартал 2015. године

Нужни део и парница

У овом тексту биће речи о нужном делу као институту наследног права, али кроз визуру парнице

У судској пракси примећена су одређена питања за која аутори текста сматрају да заслужују посебно разматрање, илустровано примерима из новије судске праксе, а то су: питања појма нужних наследника, појма, обима и правне природе права на нужни део, начина урачунавања давања оставиоца и редоследа враћања, садржине захтева код тужбе за повреду нужног дела, рокова у којима се нужни део може тражити, као и питања надлежности домаћег суда, страначке легитимације и одговорности нужних наследника за дугове оставиоца.

УСЛОВИ ЗА СТИЦАЊЕ ПРАВА НА НУЖНИ НАСЛЕДНИ ДЕО (ПОЈАМ НУЖНИХ НАСЛЕДНИКА)

Нужни наследници представљају ужи круг законских наследника који због блискости сродства са оставиоцем уживају посебну законску заштиту. Закон о наслеђивању прописује да нужним наследницима припада део заоставштине којим оставилац није могао располагати и који се назива нужним делом. Ова лица могу да остваре право на тзв. нужни део имовине којом је оставилац располагао тестаментом или поклоном, дакле, бестеретним правним послом, у корист неког трећег који може, али не мора спадати у круг нужних наследника.

Чланом 60. Закона о наслеђивању прописано је да исплату новчане противвредности, односно смањење завештајних располагања и враћање поклона могу захтевати нужни наследници. Ако оставиочев потомак или усвојеник који није захтевао нужни део умре пре истека рока за постављање захтева, то право припада његовим наследницима у року од шест месеци од његове смрти. Закон о наслеђивању („Сл. гласник РС”, бр. 46/95) чланом 39. прописује која лица спадају у круг лица која могу бити нужни наследници и као такви полагати право на нужни наследни део и под којим условима. Па тако, ставом 1. истог члана прописано је **да су нужни наследници** оставиочеви: **потомци, усвојеници и њихови потомци, брачни друг, родитељи, усвојилац, браћа и сестре, дедови и бабе и остали преци**.

Међутим, став 2. истог члана Закона о наслеђивању **прописује услове** под којима појединa лица из ст. 1. могу бити нужни наследници. Усвојилац из непотпуног усвојења, оставиочева браћа и сестре, његови дедови и бабе и његови остали преци нужни су наследници **само ако су трајно неспособни за привређивање, а немају нужних средстава за живот**. Из наведеног произлази да законодавац за нека лица из члана 1. којима даје право на нужни наследни део и препознаје их као нужне наследнике, прописује и субјективни услов да би остварили право на нужни део. Испуњеност овог услова, као субјективног, дакле, мора се ценити у сваком конкретном случају. Стога је потребно да лице које спада у овај круг лица из ст. 2. члана 39. Закона о наслеђивању кумулативно испуњава и објективни и субјективни услов прописан истим ставом да би спадао у круг нужних наследника.

Рецимо, уколико брат или сестра оставиоца полажу право на нужни наследни део, потребно је да испуњавају и објективни и субјективни услов. Субјективни услов који се тиче постојања неспособности за привређивање и недостатка нужних средстава за живот у пракси се доказује утврђењем чињеница да такво лице нема имовину веће вредности, да нема стална примања, просечна или изнад просека. Случај изложен у одељку судске праксе јасно указује на наведено.

по налогу оставинског суда и покренула парницу, а тужена је током трајања парнице поднела противтужбу којом је тражила да се утврди да заоставштину оставиоца чини и право својине на стану у Паризу, у Француској, новчана средства на штедним књижицама банака са седиштем у Француској и средства добијена по основу осигурања живота оставиоца на територији Републике Француске.

Првостепени суд се применом члана 16. ст. 3. у вези са чланом 27. ЗПП-а и члана 71. у вези са чл. 54, 56, 59 и 72. Закона о решавању сукоба закона са прописима других земаља („Сл. лист СФРЈ", бр. 43/82), са изменама и допунама, огласио ненадлежним за поступање по противтужби и противтужбу одбацио.

Надлежност домаћег суда за расправљање наследноправних односа са међународним елементом, поводом непокретне и покретне заоставштине српског држављанина, која се налази у иностранству, постоји само ако по праву државе у којој се налази заоставштина, није надлежан њен орган.

У случају постојања искључиве надлежности суда државе у којој се налази непокретна и покретна заоставштина, за расправљање наследноправних односа, према одредбама члана 16. ст. 3. ЗПП-а, домаћи суд је дужан да се по службеној дужности огласи ненадлежним, укине све спроведене радње и тужбу одбаци.

Према одредбама члана 45. Закона о грађанском поступку и члана 822. алинеја прва Грађанског законика Републике Француске, у француском међународном приватном праву место отварања оставине одређује закон који се примењује на покретне ствари. Закон последњег пребивалишта преминулог регулише, према томе, преношење права и преношење свеукупне покретне имовине умрлог. Кад је реч о непокретним добрима, примењује се закон према месту на коме се непокретност налази.

Према одредбама члана 71. ст. 1. Закона о решавању сукоба закона са прописима других земаља за расправљање непокретне заоставштине домаћег држављанина искључиво је надлежан домаћи суд, ако се заоставштина налази на територији Републике Србије. Ако се заоставштина домаћег држављанина налази у иностранству, према ст. 2. ове законске одредбе, надлежност домаћег суда постоји само ако по праву државе у којој се налази непокретност није надлежан њен орган. Ставом три овог члана предвиђено је да надлежност домаћег суда за расправљање покретне заоставштине домаћег држављанина постоји ако се покретности налазе на територији домаћег суда или ако по праву државе, у којој се покретности налазе, није надлежан страни орган, односно ако тај орган одбије да расправља заоставштину. Одредбе ст. 1–3. овог члана, према ставу 4. истог члана, односе се и на надлежност у споровима из наследноправних односа и на спорове о потраживањима повериоца према заоставштини.

У конкретном случају ради се о спору из наследноправних односа са међународним елементом за чије решавање није надлежан домаћи суд, па супротно жалбеним наводима нема места примени члана 56. ЗПП-а. Атракциона надлежност у споровима из наследноправних односа због повезаности ових спорова са оставинским поступком предвиђена је искључиво због тога што омогућује да се у овим споровима користи процесна грађа из оставинског поступка и на тај начин брже и са мање трошкова реши спор. Ово правило примењује се када је за решавање спорова из наследноправних односа надлежан домаћи суд.

Супротно жалбеним наводима, обавештење о садржини страног меродавног права правилно је прибављено од стране Министарства правде Републике Србије, применом члана 13. Закона о решавању сукоба закона са прописима других земаља.

Противтужбени захтев којим је тражено да се утврди да је тужиља изгубила право законског наслеђивања оставиоца спада у спор из наследноправних односа за чије је решавање у погледу покретне и непокретне заоставштине на територији Републике Француске, такође, надлежан суд те државе."

(Решење Другог општинског суда у Београду од 9. 5. 2006. и Решење Окружног суда у Београду од 27. 11. 2006)

Кратак осврт на неколико имовинско и формалноправних аспеката управљања друштвом с ограниченом одговорношћу

У овом тексту указујемо на неколико особености друштва с ограниченом одговорношћу узрокованих његовом правном природом која се у пракси и савременом законодавству испољава као скуп имовинских елемената карактеристичних за друштва капитала, али тесно повезаних с личношћу његових чланова. Личност члана друштва, његова информисаност о правима која проистичу из стеченог удела, степен учешћа у вршењу тих права, као и међусобни односи чланова друштва, од пресудног су утицаја на добро функционисање друштва. Такође, биће речи и о формалној димензији вршења чланских права

Ако се има у виду да од 118.686 тренутно регистрованих привредних друштава, свега око 8% чине акционарска, командитна и ортачка друштва и други облици организовања који се региструју у Регистру привредних субјеката, друштва с ограниченом одговорношћу, свакако су најзаступљенија правна форма у привредном животу Републике Србије. Међу разлозима заступљености ове правне форме убрајају се: непостојање личне одговорности чланова за обавезе друштва према трећим лицима, али и доминација интереса капитала у односу на лична својства члана, као и релативно лака преносивост удела у друштву.

Међусобни односи чланова друштва уређују се слободно у границама императивних прописа. Одредбе Закона о привредним друштвима („Сл. гласник РС”, бр. 36/11, 99/11, 83/14, 5/15) које уређују ова питања претежно су диспозитивног карактера остављајући члановима слободу да их уреде на начин који одговара њиховим приликама. У том смислу, слободно се може уредити како сразмера између вредности улога и висине удела, тако и чланска права која проистичу из тако стеченог удела. На основу одредбе члана 151. ст. 1. и одредбе члана 152. Закона о привредним друштвима, могуће је, дакле, да чланови друштва уговоре да уношењем једнаких улога стичу различите уделе или обрнуто, а да даље ти различити удели дају иста или различита (уделу несразмерна) права гласа и/или права на учешће у добити друштва, односно друга права. С друге стране, уколико чланови друштва нису уредили предметна питања на посебан начин (из разлога посебне пословне репутације неког од чланова, посебног карактера унетог улога или других разлога), Закон прописује сразмеру између вредности улога и удела, односно вршења чланских права на основу стеченог удела. **Законска или уговорена сразмера вредности улога и висине удела, односно удела и чланских права**

Члан друштва никако не може узети назад оно што је уложио у друштво, јер је уложено право својине разменио за право својине над уделом у друштву.

У једночланим друштвима с ограниченом одговорношћу скупштину врши тај члан, доноси одлуке и потписује их. Уколико је члан друштва правно лице, одлуке доноси орган управе тог правног лица ако је тако одређено оснивачким актом или законски заступник тог правног лица и потписује их. Иако закон на посебан начин не регулише доношење скупштинских одлука у овим друштвима, јасно је да председник скупштине не постоји у једночланим друштвима с ограниченом одговорношћу, нити је могуће замислити седницу којом он председава. С друге стране, важно је напоменути да су ова друштва, такође, у обавези да воде евиденцију одлука члана, као и сваке друге скупштине, а за њено вођење одговоран је директор друштва у складу са одредбом члана 222. ст. 3. Закона о привредним друштвима.

На пуноважност одлуке скупштине није од утицаја уколико није сачињена на начин прописан одредбом члана 210. Закона о привредним друштвима, ако се резултат гласања и садржине одлуке може на други начин утврдити како је изричито прописано одредбом члана 210. ст. 6. Закона о привредним друштвима. Да би се у Регистру привредних субјеката који се води код Агенције за привредне регистре извршила регистрација промене која је била предмет одлуке, неопходно је, међутим, да одлука буде сачињена и потписана на горе наведени начин. Начело формалности регистрације података о привредним субјектима условљава овакав приступ скупштинским одлукама. Неприхватљива је одлука већинског члана „донета у вршењу функције скупштине", јер му Закон о привредним друштвима није омогућио да самостално врши функцију скупштине, без обзира на проценат удела и број гласова који поседује, већ је изричито прописао да скупштину чине сви чланови друштва. Наведено важи и „у ситуацији прописаној одредбом члана 214. Закона о привредним друштвима, када је искључено право гласа појединих чланова о одређеном питању и када се то право гласа не узима у обзир приликом утврђивања кворума за седницу скупштине.

Уместо закључка

Иако је Закон о привредним друштвима (који је преузео правила компанијског права из Европских директива, у великом броју случајева и дословно, и који се у Републици Србији, у нешто измењеном облику, примењује од 2004. године) јасно одвојио имовину друштва с ограниченом одговорношћу од имовине члана, свакако, и даље остаје утисак да у пракси постоји неразумевање ових одредаба.

Члан друштва никако не може узети назад оно што је уложио у друштво, јер је уложено право својине разменио за право својине над уделом у друштву. Ипак, чини се да је неопходност познавања (а тиме и могућност примене) одредаба Закона о привредним друштвима још и већа, кад су у питању права и дужности чланова, будући да он омогућава члану уживање тих права у већем обиму, њихову заштиту, али и поштовање свих законом прописаних дужности и обавеза, како у односу према друштву, тако и у међусобним односима самих чланова.

Нова решења предвиђена изменама и допунама Закона о јавним набавкама

Анализирајући ефекте двогодишње примене Закона о јавним набавкама, сви учесници у поступку јавних набавки, како наручиоци тако и понуђачи, сагледали су недостатке Закона у његовој примени, те дали бројне предлоге за унапређење поступка јавних набавки кроз његове измене и допуне

Нови Закон о изменама и допунама Закона о јавним набавкама („Сл. гласник РС”, бр. 68/15) ступио је на снагу 12. августа 2015. године, осим одредаба члана 24. којима је примена одложена до 1. јануара 2016. године. У том смислу намеће се питање које су то новине на пољу јавних набавки које нам доносе одредбе новог закона, као и због чега су оне уопште донете.

Анализирајући ефекте двогодишње примене Закона о јавним набавкама, сви учесници у поступку јавних набавки, како наручиоци тако и понуђачи, сагледали су недостатке закона у његовој примени, те дали бројне предлоге за унапређење поступка јавних набавки кроз његове измене и допуне.

Углавном је уочено да:

- поступци и даље трају дуго;
- формализам је и даље јако изражен;
- због одређених формалних разлога одређене набавке не могу ни да се покрену;
- конкурентност се у поступцима из године у годину смањује;
- у истим поступцима учествују исти понуђачи,
- велики број поступака је обустављен зато што није поднета ниједна понуда.

Све су то параметри који су указали на потребу да се нешто промени у овој области како би се остварили основни ефекти јавних набавки, а то су: уштеда финансијских средстава, транспарентност и ефикасност поступка, конкурентност понуда, као и допринос развоју малих и средњих предузећа.

Како је стратегијом развоја јавних набавки у Републици Србији за период 2014–2018. године, као и Акционим планом за спровођење стратегије, предвиђена измена и допуна закона у последњем кварталу ове године, радна група на измени овога закона припремила је измене и допуне у веома кратком року, тако да се **нова законска решења већ примењују од 12. августа 2015. године**.

Поред разлога који се односе на отклањање уочених недостатака, Закон о јавним набавкама **морао се изменити и због његове даље усаглашености са Директивама Европске уније** и то са Директивом 2014/24/ЕУ и Директивом 2014/25/ЕУ. Тиме се новим одредбама закона покушава остварење четири основна циља у систему јавних набавки на овом подручју, а то су:

1) успостављање јединственог система јавних набавки у Републици Србији;

2) даље јачање конкуренције на тржишту;

Законодавац је додатно проширио могућност изузећа од примене Закона.

Захтев за заштиту права којим се оспоравају радње које наручилац предузме пре истека рока за подношење понуда, а након истека рока из члана 63. став 2. Закона о јавним набавкама, сматраће се благовременим уколико је поднет најкасније до истека рока за подношење понуда.

После доношења одлуке о додели уговора, одлуке о закључењу оквирног споразума, одлуке о признавању квалификације и одлуке о обустави поступка, рок за подношење захтева за заштиту права јесте десет дана од дана објављивања одлуке на Порталу јавних набавки, а пет дана у поступку јавне набавке мале вредности и доношења одлуке о додели уговора на основу оквирног споразума у складу са чланом 40а Закона о јавним набавкама.

Имајући у виду да се по одредбама измена и допуна закона одлуке наручиоца објављују на порталу јавних набавки, жалбени рокови се сада рачунају од објаве на Порталу јавних набавки.

Захтев за заштиту права више нема у потпуности суспензивно дејство као што је то имао по претходним законским решењима. То значи да сада захтев не задржава све активности наручиоца у једном поступку јавне набавке, већ наручилац може наставити са поступком отварања понуда или неком другом процедуром из поступка, али не може донети одлуку о додели уговора, одлуку о закључењу оквирног споразума, одлуку о признавању квалификације и одлуку о обустави поступка, нити може закључити уговор о јавној набавци пре доношења одлуке о поднетом захтеву за заштиту права.

Наручилац се може одлучити на потпуно суспензивно дејство, али тада је дужан да у обавештењу о поднетом захтеву за заштиту права наведе да зауставља даље активности у поступку јавне набавке.

Суспензивно дејство захтева за заштиту права искључено је код поступка јавне набавке по хитности.

Наручилац објављује обавештење о поднетом захтеву за заштиту права на Порталу јавних набавки и на својој интернет страници најкасније у року од два дана од дана пријема захтева за заштиту права, чиме је и у овој области постигнута пуна транспарентност.

Када је у питању одлучивање по уложеном захтеву за заштиту права, наручилац у првом степену може решењем усвојити захтев за заштиту права уколико је он основан. Уколико захтев за заштиту права, по мишљењу наручиоца, није основан наручилац нема могућност одлучивања у првом степену. У том случају, наручилац има обавезу да достави одговор Републичкој комисији за заштиту права у поступцима јавних набавки у којем ће се изјаснити на све наводе захтева за заштиту права, као и комплетну документацију из поступка јавне набавке, ради одлучивања.

Осим тога, прописано је и једно ново решење, а које би требало да реши бројне проблеме који су се у пракси јављали овим поводом. Наиме, ако наручилац није усвојио све наводе захтева за заштиту права, подносилац захтева може писаним изјашњењем наставити поступак пред Републичком комисијом у року од три дана од дана пријема решења, о чему истовремено обавештава наручиоца.

Будући да ова ситуација претходним законом није била предвиђена, решења су се проналазила у писаним тумачењима и писаним ставовима са општих седница Републичке комисије за заштиту права. Овим изменама учињен је покушај да се одредбама закона реши и питање делимично усвојеног захтева за заштиту права од наручиоца.

Уместо закључка

Из свега наведеног може се закључити да су измене и допуне Закона о јавним набавкама донете у сврху поједностављења процедура, смањења формализма у мери у којој је то могуће, повећања транспарентности у фази планирања и фази доношења одлука наручиоца о окончању поступака јавне набавке, као и у прописивању законских решења која имају за циљ да подстакну заједничко и самостално решење спорних питања између наручиоца и понуђача пре него што се одлуче на подношење захтева за заштиту права.

Приходи општина и градова са посебним освртом на самодопринос, као изворни приход буџета

У тексту који следи детаљно ћемо говорити о приходима јединица локалне самоуправе који се користе у циљу обављања изворних и поверених послова општинских и градских управа, уз посебан осврт на самодопринос, као изворни приход буџета. Осим тога, осврнућемо се и на неколико уобичајених дилема у вези са приходима општина и градова

Законом о финансирању локалних самоуправа („Сл. гласник РС”, бр. 62/06, 47/11, 93/12, 99/13 –усклађени дин. изн. и 125/14 – усклађени дин. изн.) уређује се обезбеђивање средстава општинама, градовима и граду Београду, а та средства су обезбеђена локалним самоуправама ради обављања изворних и поверених послова општинских и градских управа.

Средства буџета општина и градова обезбеђују се из:

- изворних и уступљених прихода;
- ненаменског и наменског трансфера из буџета Републике Србије;
- примања по основу задуживања, и
- других прихода и примања утврђених законом.

Изворни приходи општина и градова

Изворни приходи могу се дефинисати као приходи чију стопу, односно начин и мерила за утврђивање висине износа утврђује јединица локалне самоуправе, при чему се законом може ограничити висина пореске стопе, односно утврдити највиши и најнижи ниво накнаде, односно таксе. Они се утврђују доношењем одлуке скупштине локалне власти, у складу са законом, у којој су наведени елементи утврђивања (разреза) изворних прихода као што су: стопе изворних прихода, као и начин и мерила за одређивање висине појединог изворног прихода и локалних комуналних такси.

Одлука о утврђивању изворних прихода доноси се након одржане јавне расправе, а може се мењати највише једанпут годишње и то у поступку утврђивања буџета јединице локалне самоуправе за наредну годину. Изузетно, одлука се може изменити и у случају доношења или измене закона или другог прописа којим се уређују изворни приходи општина.

Изворни приходи који се остваре на територији јединице локалне самоуправе припадају тој локалној самоуправи.

4) потребе – намене за које се самодопринос уводи;
5) ко су обвезници самодоприноса (лица која остварују доходак), која се лица ослобађају овог плаћања, односно треба прецизирати олакшице и ослобађања, што мора бити праведно и јасно утврђено;
6) стопе издвајања за самодопринос;
7) начин вођења евиденције о оствареним и утрошеним средствима;
8) прецизирати начин на који ће грађани остварити свој надзор у наменском коришћењу средстава;
9) предвидети и прецизирати начин враћања средстава која се остваре изнад износа који је Одлуком процењен.

Одлука се сматра донетом када се за њу изјасни већина од укупног броја грађана који имају право изјашњавања (тзв. квалификована већина). Када се Одлука о увођењу самодоприноса донесе, објављује на начин на који се објављују и остали акти јединице локалне самоуправе.

Када је референдумом донета одлука о његовом увођењу, онда скупштина локалне самоуправе, као највиши орган власти локалне самоуправе, доноси одлуку којом слободно изражену вољу грађана претвара у нормативни акт и на тај начин је преузета обавеза да ће се локална самоуправа преко својих органа власти старати о реализацији те одлуке и наменском трошењу средстава која се остваре од уведеног самодоприноса.

Начини извршавања самодоприноса, основица и стопа за обрачун самодоприноса

Самодопринос се може изразити у новцу, роби, раду, превозничким и другим услугама, зависно од потреба и могућности грађана.

Основица самодоприноса уређује се одлуком. Међутим, ако одлуком није другачије одређено, основицу самодоприноса чине зараде (плате) запослених, приходи од пољопривреде и шумарства и приходи од самосталне делатности, на које се плаћа порез на доходак грађана у складу са законом који уређује порез на доходак грађана, пензије остварене у земљи и иностранству, односно вредност имовине на коју се плаћа порез на имовину, у складу са законом који уређује порез на имовину.

Према одредбама Закона о финансирању локалне самоуправе, самодопринос се не може уводити на примања и имовину који су законом изузети од опорезивања. Пензионери могу добровољно уплаћивати самодопринос по основу пензија остварених у земљи и иностранству на основу писмене изјаве.

Обрачун и наплата самодоприноса врши се на начин и у роковима одређеним одлуком, осим у случају када се обрачун врши системом пореза по одбитку. У случају када се обрачун врши на овај начин, обавеза је исплатиоца да приликом сваке исплате одговарајућег прихода, обрачуна и уплати самодопринос на тај приход. Ако се обрачун и извршење наплате одлуком не уреде на други начин, обрачун и наплата самодоприноса из личног примања, од ауторских права, патената и техничких унапређења и других личних примања, односно прихода на које се плаћа порез у проценту од сваког оствареног бруто прихода, дужни су да врше исплатиоци тих личних примања, односно прихода, истовремено са уплатом одговарајућих пореза и доприноса, а из пензија – приликом њиховог обрачуна.

Стопа самодоприноса је пропорционална и одређује се одлуком. Такође, одлуком се утврђују и олакшице и ослобађања у плаћању самодоприноса.

У погледу начина утврђивања самодоприноса, обрачунавања, застарелости, наплате, рокова за плаћање, обрачуна камате и осталог што није прописано Законом о финансирању локалне самоуправе, сходно се примењују одредбе закона којим се уређује порески поступак и пореска администрација.

На крају, треба истаћи да су новчана средства која се прикупљају на основу одлуке о самодопринису приход буџета јединице локалне самоуправе и строго су наменског карактера.

Коментар Закона о обављању плаћања правних лица, предузетника и физичких лица која не обављају делатност

Имајући у виду да су предмет овог закона питања која нису регулисана одредбама Закона о платним услугама, који почиње да се примењује 1. октобра 2015. године, ради избегавања настанка правне празнине било је неопходно донети Закон у роковима који су усклађени с даном почетка примене Закона о платним услугама

Модернизација законодавног оквира који се односи на платни промет започела је доношењем Закона о платном промету („Сл. лист СРЈ”, бр. 3/02 и 5/03 и „Сл. гласник РС”, бр. 43/04, 62/06, 111/09 и 31/11), чиме је отпочела транзиција ранијег система на модернији систем, заснован на тржишним принципима. Примарни циљ наведеног закона био је да се у домаћи правни систем имплементирају и интегришу фундаментална начела савремених економија: ефикасност, поузданост и економичност, као и да се домаће тржиште приближи стандардима модерних и развијених тржишта.

Међутим, развој информационих технологија захтевао је да се платне услуге додатно модернизују, да се трансакције убрзају и прилагоде захтевима тржишта, што је довело до експанзије нових платних услуга и инструмената плаћања. Овакав развој тржишта захтевао је одговарајуће нормативно уређење, те је било неопходно донети закон који ће на целовит начин уредити домаћи платни систем.

На наведеној подлози донет је Закон о платним услугама („Сл. гласник РС”, бр. 139/14), којим су уређене **три фундаментално значајне области**: пружање платних услуга, електронски новац и платни системи.

Закон о платним услугама је у највећој мери дерогирао одредбе Закона о платном промету, осим у делу који нормативно регулише принудну наплату. У ближој будућности планирано је доношење посебног закона којим ће бити уређена принудна наплата, а до тада је било неопходно задржати и примењивати постојећа решења, како у овом смислу не би дошло до правне неизвесности. Ипак, стекао се утисак да одређена суштински значајна питања нису уређена Законом о платним услугама, што је условило **потребу да се предложи ново законско решење којим ће бити омогућена функционалност платног промета и привредног система**.

Приликом разматрања могућности да се предметна материја реши на другачији начин, законодавац је закључио да је доношење посебног закона, којим ће се уредити питања која остају ван предмета уређења Закона о платним услугама, оптимално решење којим се доприноси правној сигурности свих учесника у домаћем платном систему, целовитом уређењу функционисања платног система и унапређењу домаћег тржишта платних услуга. На овом основу донет је Закон о обављању плаћања правних

КОМЕНТАР АУТОРА

У оперативном смислу, решење којим је предвиђено да правна лица и предузетници не могу измиривати међусобне новчане обавезе променом поверилаца, односно дужника, уколико су њихови рачуни у тренутку плаћања блокирани ради извршења принудне наплате, чини се превише стриктним. Јасно је да је овакво решење усвојено како би се избегло изигравање поверилаца, ипак, релативно велики број обавеза лица чији су рачуни блокирани могао би да буде измирен уговарањем правног посла који би за последицу имао промену дужника. Према томе, нова законска решења требало је да у одређеној мери допусте уговарање промене поверилаца и дужника и у случају када су рачуни правног лица или предузетника блокирани, под условима који би обезбедили правну сигурност поверилаца и спречили злоупотребе такве могућности. Преостаје да пракса покаже у којој ће мери сет закона који уређују платни промет бити у могућности да испрати све захтевније тржиште коме је стабилан платни систем неопходан фактор за одржање и даљи развој.

Чланом 7. Закона утврђени су **прекршаји и прекршајне казне** за правно лице, одговорно лице у правном лицу и предузетника, а казне су прописане у распону од 50.000 до 2.000.000 динара за правно лице, за одговорно лице у правном лицу од 5.000 до 150.000 динара, док су за предузетника прописане казне у распону од 10.000 до 500.000 динара. Као прекршајне су санкционисане следеће радње: неотварање текућег рачуна код пружаоца платних услуга у складу са одредбама закона, невођење средстава на том рачуну или невршење платних трансакција преко тог рачуна (члан 2. ст. 1. Закона); неуплаћивање динара примљених у готовом на текући рачун у року од седам радних дана (члан 3. ст. 1. Закона); као и ако су рачуни у тренутку плаћања блокирани ради извршења принудне наплате, а новчане обавезе се измирују супротно члану 5. ст. 2. Закона (члан 5. ст. 2. Закона).

Чланом 8. Закона предвиђено је да ће акт из члана 3. ст. 4. Закона, којим се регулишу услови и начин плаћања и исплата које се врше у готовом новцу у динарима са текућих рачуна правних лица и предузетника, министар надлежан за послове финансија донети у року од 60 дана од дана ступања Закона на снагу. Надаље је регулисано и да ће се до дана почетка примене наведеног акта овог члана примењивати Правилник о условима и начину плаћања у готовом новцу у динарима за правна лица и за физичка лица која обављају делатност („Сл. гласник РС", бр. 77/11), у мери у којој није у супротности са одредбама Закона.

Чланом 9. Закона прописано је да Закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије", а **примењиваће се од 1. октобра 2015.** године, што коинцидира са почетком примене Закона о платним услугама, тако да се наведена два закона међусобно употпуњују. Управо из овог разлога, Закон је усвојен по хитном поступку, имајући у виду да су предмет овог закона питања која нису регулисана одредбама Закона о платним услугама, који почиње да се примењује 1. октобра 2015. године, па је ради избегавања настанка правне празнине било неопходно донети Закон у роковима који су усклађени с даном почетка примене Закона о платним услугама.

Уместо закључка

Пажљивом анализом одредаба Закона и упоређивањем са већ постојећим правним решењима, може се закључити да Закон у битном не мења актуелни правни оквир. Извесно је да Закон коегзистира са одредбама Закона о платном промету за које је одређено да остају на снази након почетка примене Закона о платним услугама, као и са одредбама самог Закона о платним услугама, а да је и Закон који ће за предмет имати питање принудне наплате у овом тренутку *in statu nascendi*.

Имате питање? Имамо одговор!

У овој рубрици доносимо одговоре на нека од питања која сте упутили нашем часопису. Подсећамо да право на постављање питања и добијање одговора на њих имају искључиво претплатници на наш часопис

СТЕЧАЈ

П: *Као адвокат, имам ситуацију у којој заступам 40 радника који раде за фирму у правној форми друштва с ограниченом одговорношћу, а где је оснивач физичко лице. Дакле, у питању је приватна фирма. Радницима није исплаћена зарада више од годину дана.*

Занима ме, уколико поднесем предлог за отварање стечаја и пријавим потраживање Фонду солидарности, у складу са Законом о стечају, да ли Фонд има обавезу да исплати неисплаћене зараде или може да их и не исплати? Суштина моје питања своди се на то да ли ћу их сигурно наплатити, будући да ја морам да финансирам цео поступак до наплате или постоји и ризик да ништа не наплатим. Осим тога, занима ме и да ли морам водити парницу или могу директно отворити стечај, јер ја бих у стечају требало да имам признато потраживање од стечајног управника?

О: Правна форма и власништво над капиталом не утичу на обавезу Фонда солидарности да у случају стечаја послодавца исплати законске обавезе радницима. Стога, Фонд исплаћује и мора исплатити свима. Којом ће се динамиком вршити исплата зависи од расположивих средстава. Према нашим сазнањима, тренутно су врло ажурни.

Треба, ипак, додати и то да не врше исплату без закључка суда о утврђеном потраживању донетом у поступку стечаја. Стечај може покренути сваки поверилац и без претходног вођења парнице и добијања пресуде и у стечају пријавити потраживање, па ако га закључком признају стечајни органи, онда ће Фонд, по вашем захтеву, исплатити део који је његова обавеза.

Ако стечајни органи оспоре потраживање, мора се покренути парница за утврђење тог оспореног потраживања у року од 15 дана од пријема тог закључка.

ПОРЕЗИ

П: *У последње четири године радили смо реекспорт са још два пословна партнера из Немачке. Од њих смо добијали фактуре без ПДВ-а, роба није долазила код нас него је директно ишла код партнера Б. из Немачке, коме смо ми префактурисали фактуре које смо добијали од партнера. Наравно, на нашим фактурама није било ПДВ-а. Након дужег времена партнер је установио да је све време грешио, да није урачунавао ПДВ од 19%, те нам је послао документацију да сторнирамо све постојеће фактуре и послао нам потпуно нове фактуре са 19% ПДВ-а. Наравно, ми немамо основа да књижимо тај ПДВ, али наш партнер Б. из Немачке тражи од нас да сторнирамо фактуре према њима и да направимо нове фактуре и на њима прикажемо ПДВ од 19% зато што нас је у Немачкој пријавио за профил тог ПДВ-а.*

Смемо ли уопште да на фактурама прикажемо 19% немачког ПДВ-а, иако нећемо да књижимо тај износ као ПДВ, него ћемо књижити фактуре у целости? Молимо вас и за мишљење у вези са књижењем сторно и нових фактура од нашег добављача, као и сторно фактура према нашем купцу Б. накнадно после четири године пословања.

Подаци од значаја за рад пословних субјеката

Износи личних примања запослених

ВРСТА ИСПЛАТЕ	ПО ЗАКОНУ О РАДУ	ПОРЕСКИ ТРЕТМАН
1.	2.	3.
Регрес за коришћење годишњег одмора	Исплата по овом основу је обавезна, у висини утврђеној општим актом, односно уговором о раду код послодавца (члан 118. тач. 6) Закона о раду)	Плаћају се све пореске обавезе као на зараду
Отпремнина код одласка у пензију	Према Закону о раду, исплаћује се најмање у висини 2 просечне зараде у Републици Србији према последњем објављеном податку републичког органа надлежног за статистику (**61.538 · 2 = 123.076**)	Не опорезује се до износа двоструке месечне зараде по запосленом у Републици према последњем податку (**61.538 · 2 = 123.076** дин.)
Јубиларна награда	До висине утврђене општим актом послодавца	Неопорезиво до **18.060** динара годишње
Накнада трошкова превоза до посла и повратка са посла	До висине цене превозне карте у јавном саобраћају	Не опорезује се до висине превозне карте, односно до висине стварних трошкова превоза, а највише до **3.612** дин.
Накнада за исхрану у току рада	Исплата по овом основу је обавезна, у висини утврђеној општим актом, односно уговором о раду код послодавца (члан 118. тач. 5) Закона о раду)	Плаћају се све пореске обавезе као на зараду
Дневница за службено путовање у земљи	До висине прописане општим актом, односно уговором о раду код послодавца (члан 118. тач. 2) Закона о раду)	Неопорезиво до **2.168** дин. по дневници
Дневница за службено путовање у иностранство	Најмање у висини утврђеној посебним прописима (члан 118. тач. 3) Закона о раду)	Не опорезује се до износа прописаног Уредбом о накнади трошкова и отпремнини државних службеника и намештеника („Сл. гласник", бр. 86/07 и 84/2014)
Теренски додатак (дневна накнада за повећане трошкове рада на терену)	Према Закону о раду, ако се предвиди општим актом, односно уговором о раду	Плаћају се све пореске обавезе као на зараду

ВРСТА ИСПЛАТЕ	ПО ЗАКОНУ О РАДУ	ПОРЕСКИ ТРЕТМАН
1.	2.	3.
Једнократна новчана накнада запосленима за чијим је радом престала потреба по Програму за решавање вишка запослених у поступку приватизације за 2015. годину („Сл. гласник РС“ бр. 9/2015)	Запосленом који је утврђен као вишак у 2015. години престаје радни однос када се добровољно определи за једну од опција, која је за њега најповољнија, и то за: 1) отпремнину у висини динарске противвредности 200 евра по години стажа осигурања, по средњем курсу, на дан достављања спискова вишка запослених од стране послодавца, с тим да укупна висина отпремнине не може бити већа од 8.000 евра у динарској противвредности; 2) отпремнину обрачунату на начин утврђен Законом о раду, с тим да укупна висина отпремнина не може бити већа од 8.000 евра у динарској противвредности, а висина средстава по години стажа осигурања код последњег послодавца не може бити већа од 500 евра у динарској противвредности, по средњем курсу, на дан достављања спискова вишка запослених од стране послодавца; 3) отпремнину у износу од шест (6) просечних зарада по запосленом у Републици Србији, према последњем објављеном податку републичког органа надлежног за послове статистике – за запослене који имају више од 15 година стажа осигурања (тренутно: **6 · 61.538 = 369.228** динара).	Не опорезује се до износа из претходне колоне – члан 9. ст. 1. тач. 20) Закона о порезу на доходак грађана, а на износ преко тога, према члану 85. Закона о порезу на доходак грађана – плаћа се порез по стопи од 20% по умањењу за 20% нормираних трошкова. За лица старија од 50 година живота – неопорезиво у потпуности без обзира на износ
Стимулативне отпремнине при споразумном престанку радног односа (члан 177. Закона о раду)	Исплаћује се у складу са општим актом или уговором о раду	Плаћају се све пореске обавезе као на зараду

Корисни правни акти

Правилник о поступку унутрашњег узбуњивања код послодавца

На основу члана 16. ст. 1. Закона о заштити узбуњивача („Сл. гласник РС”, бр. 128/14, у даљем тексту: Закон) и Правилника о начину унутрашњег узбуњивања, начину одређивања овлашћеног лица код послодавца, као и другим питањима од значаја за унутрашње узбуњивање код послодавца који има више од десет запослених („Сл. гласник РС”, бр. 49/15, у даљем тексту: Правилник), директор _____ *(назив правног лица)* доноси:

ПРАВИЛНИК О ПОСТУПКУ УНУТРАШЊЕГ УЗБУЊИВАЊА КОД ПОСЛОДАВЦА

_____ ***(назив послодавца)***

ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим правилником уређује се поступак унутрашњег узбуњивања код послодавца _____ *(назив правног лица)* у складу са одредбама Закона и Правилника.

Члан 2.

Поједини појмови у Правилнику имају следећа значења:

1) **„Узбуњивање”** је откривање информације која садржи податке о кршењу прописа, кршењу људских права, вршењу јавног овлашћења противно сврси због које је поверено, опасности по живот, јавно здравље, безбедност, животну средину, као и ради спречавања штете великих размера;

2) **„Унутрашње узбуњивање”** је откривање информације послодавцу;

3) **„Узбуњивач”** је физичко лице које изврши узбуњивање у вези са својим радним ангажовањем, поступком запошљавања, коришћењем услуга државних и других органа, носилаца јавних овлашћења или јавних служби, пословном сарадњом и правом власништва на привредном друштву;

наставак на следећој страни ›

Тужба за покретање управног спора због „ћутања управе" (члан 19. Закона о управним споровима)

УПРАВНИ СУД

Тужилац: _____ (*име и презиме, односно назив*), _____ (*адреса, односно седиште тужиоца*)

Тужени: _____ (*назив и седиште надлежног органа чији се акт оспорава*)

ТУЖБА
због „ћутања управе"

У _____ примерка

са _____ прилога

У законом прописаном року тужени није донео решење по жалби / није донео решење по захтеву тужиоца против којег није дозвољена жалба нити је такво решење донето у даљем року од седам дана по накнадном захтеву странке.

Доказ: копија захтева, односно жалбе, копија захтева о накнадном тражењу са доказом о предаји поднесака надлежном органу

Стога, а с обзиром на то да је реч о „ћутању управе", тужилац, ради даље заштите и остваривања права подноси ову тужбу због недоношења захтеваног акта, и предлаже да суд донесе

ПРЕСУДУ

којом ће уважити тужбу и наложити да надлежни орган донесе решење у овој ствари.

У _____ дана _____ године

Тужилац

потпис _____

име и презиме (назив) _____

адреса (седиште) _____

Напомене уз ову тужбу: Ако суд располаже потребним чињеницама, а природа ствари то дозвољава, он може својом пресудом непосредно решити управну ствар (члан 44. ЗУС-а).

Инг-Про

БЕСПЛАТНО

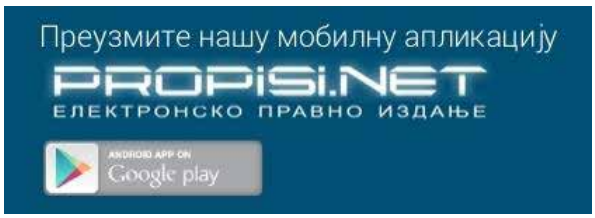
На вашим мобилним телефонима и таблетима прописи Србије и Црне Горе.

Поред тога, Инг-Про апликације садрже и: адресаре судова, Државног правобранилаштва и градских правобранилаштава, министарстава, адвоката, преводилаца и тумача, јавних бележника, извршитеља, арбитара и миритеља, информације о најновијим саветовањима која организујемо, актуелности из области јавних набавки и друге информације из области права и економије.

Инг-Про апликације за андроид можете преузети с вашег мобилног телефона или таблета, путем апликације *Playstore*.

Инг-Про апликације за Епл можете преузети с вашег мобилног телефона или таблета, путем апликације *App Store*.

УНАКРСНИ ПОГЛЕД

ПОРЕЗИ И АКЦИЗЕ

РАДНИ ОДНОСИ И СОЦИЈАЛНО ОСИГУРАЊЕ

ПЛАНИРАЊЕ И ИЗГРАДЊА

СУДСКИ ПОСТУПЦИ

КОМПАНИЈСКО ПРАВО

БУЏЕТИ

АУТОРСКО ПРАВО И ПРАВО ИНДУСТРИЈСКЕ СВОЈИНЕ

ОБРАЗОВАЊЕ

ЕВРОПСКО ПРАВО

ТАБЕЛЕ И УЗОРЦИ